

Geografski opus Rudolfa Badjure

Matjaž Geršič
Dr. Blaž Komac

Geografski inštitut Antona Melika

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Geografski opus Rudolfa Badjure

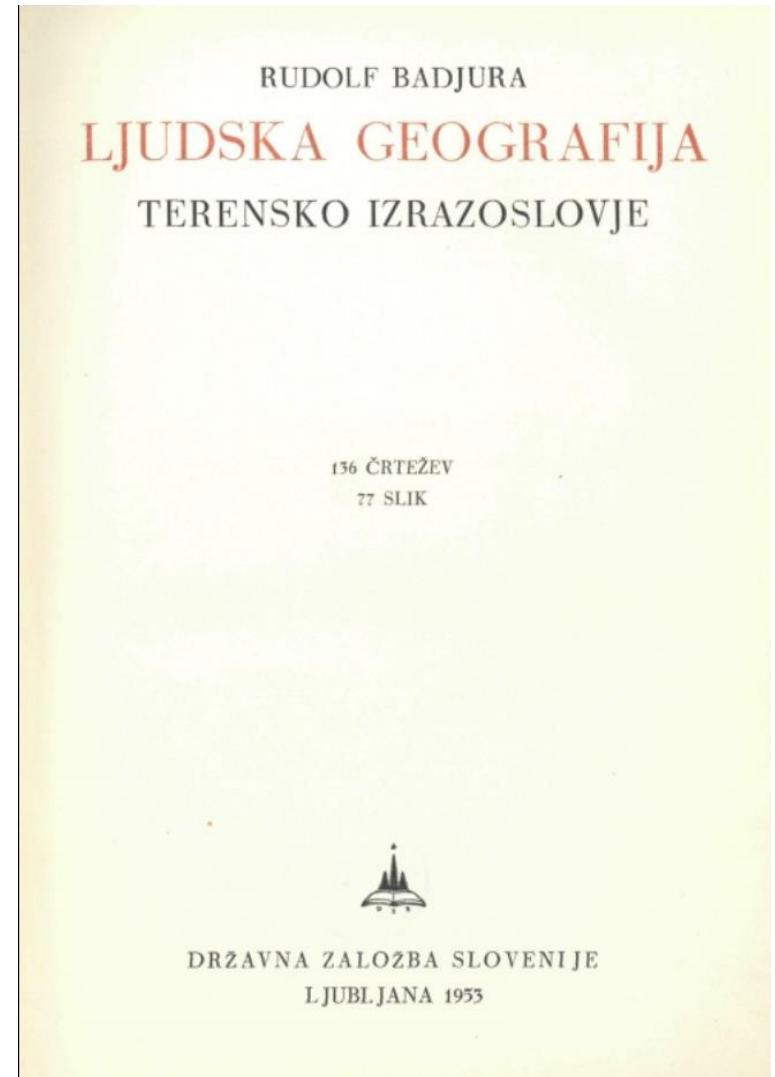
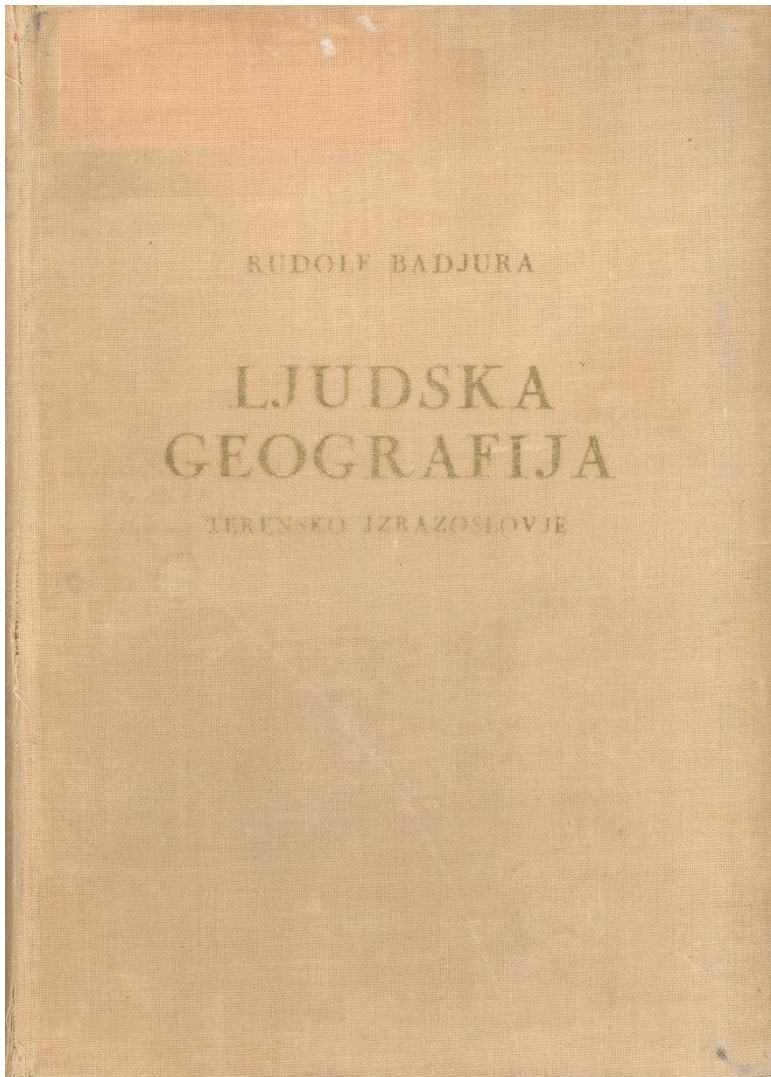
ODDELEK ZA GEOGRAFIJO
FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI

Igor Vrišer

UVOD V GEOGRAFIJO

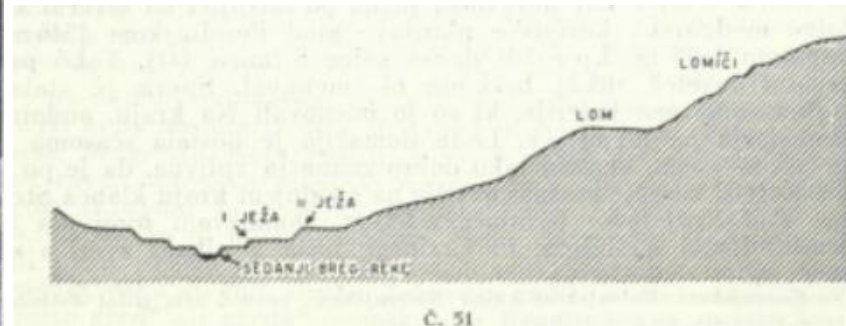
Geografski opus Rudolfa Badjura

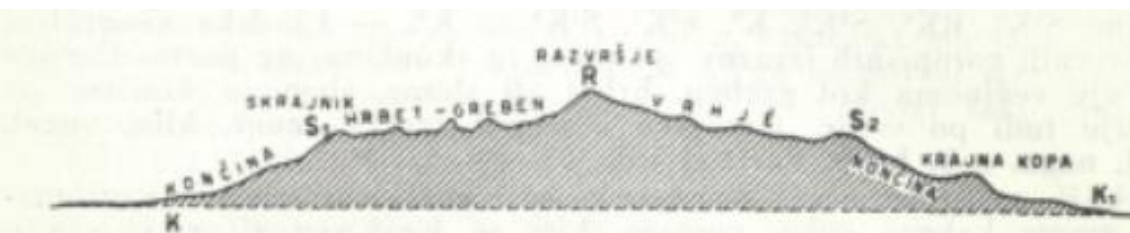
Geografski opus Rudolfa Badjure

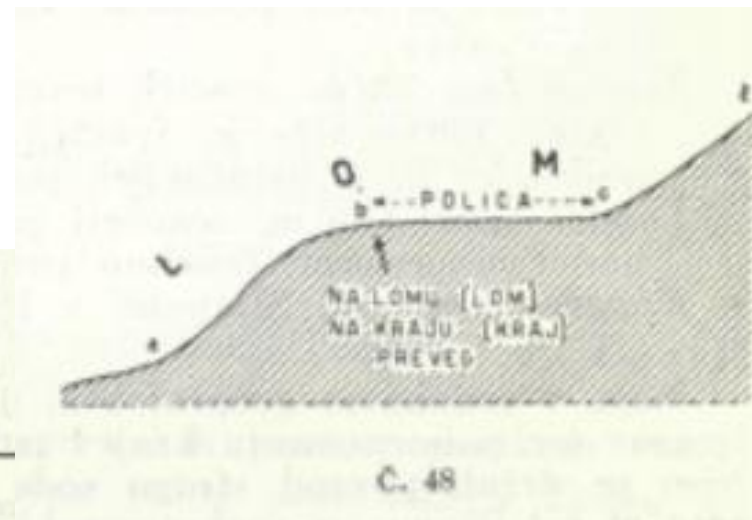
F. S. R. Badjura: Ravni Kredarica s Triglavskim domom 2515 m. V jugovzhodnem voglu slike tik pod T. domom je raztrgan, špranjast prag, ki ga radi obletavajo hreščavi kramperci (planinske kavke), prežeč na kuhinjske ostanke iz T. doma.

C. 51

C. 60

C. 48

Naš sodobni šolski zemljepis navaja samo tri izraze za razne vrste gorskih prehodov, in sicer: škrbina, sedlo ter prelaz. Skromna je ta zahteva, ki jo stavi prosvetna oblast na našo srednješolsko mladino, če pomislimo, da igra v našem krajepisnem slovstvu in ljudski geografiji nič manj kot 17-krat toliko prevalskih oblik, prilik in izrazov, to so:

jarem	prekucelj	pretrg	sedlo
klanec	prelaz	pretrž	sedlič
kobila	prelog	pretržje	šija
medgorje	presed	preval	škrbina
megre	preseda	prevala	useda
prag	presedelj	prevale	usedlina
predel	presedelje	prevalje	vrata
predol	presedljaj	prevelk	vratca
predolina	prestop	prevoj	vrh
pregaz	preveg	prevor	vsed
prehod(i)	pretolč	prezid	zareza
prehodavci	pretres	sedlec	zaseka
prehodica	pretolčje	sedelce	žrelo

Med to pisano družbo prevalskih imen so lepa, pristna, dobra zrna, pa tudi: »Mah, ljul'ka in osat pri kraji, v sredi« kakor poje Prešeren.

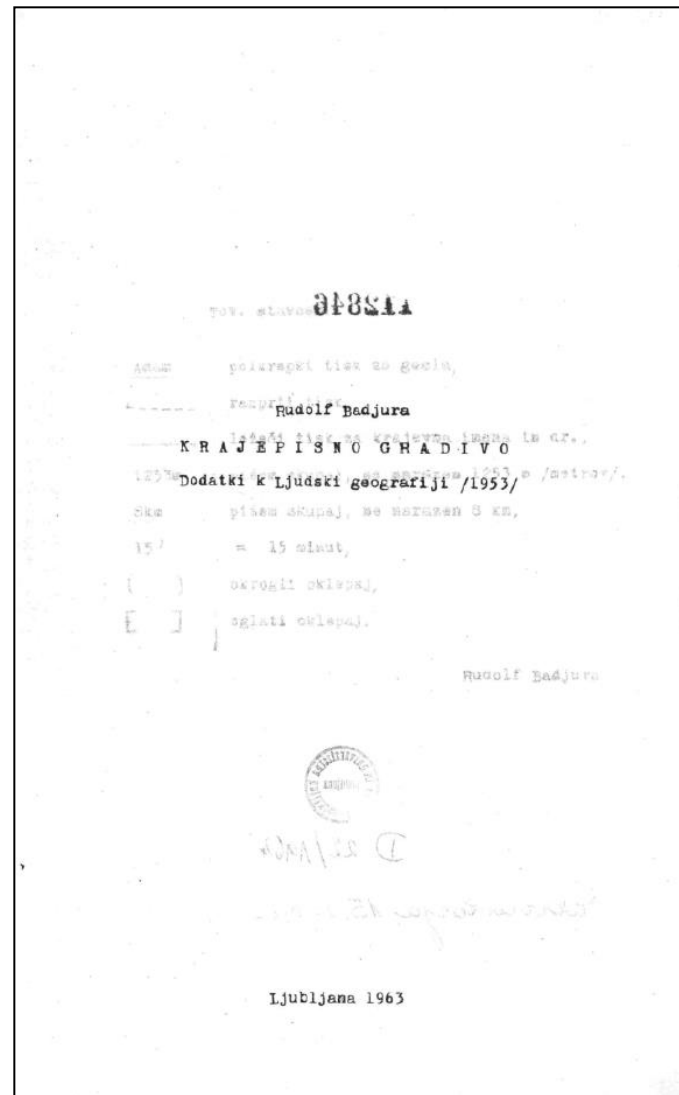
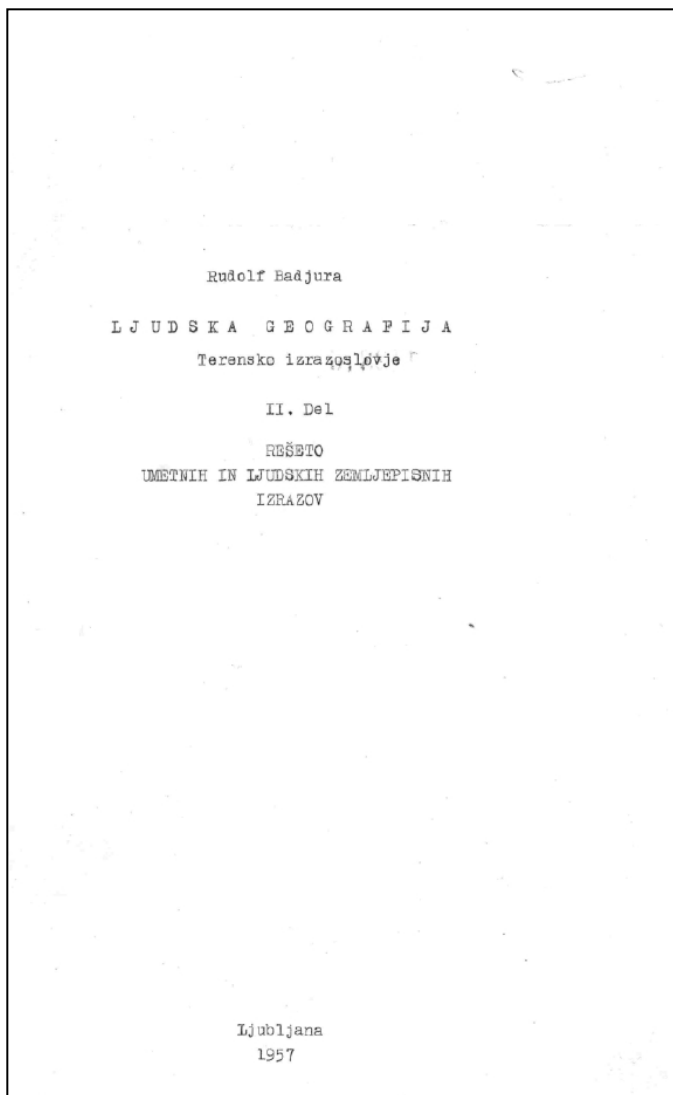
Nepravilni prevalski izrazi

74

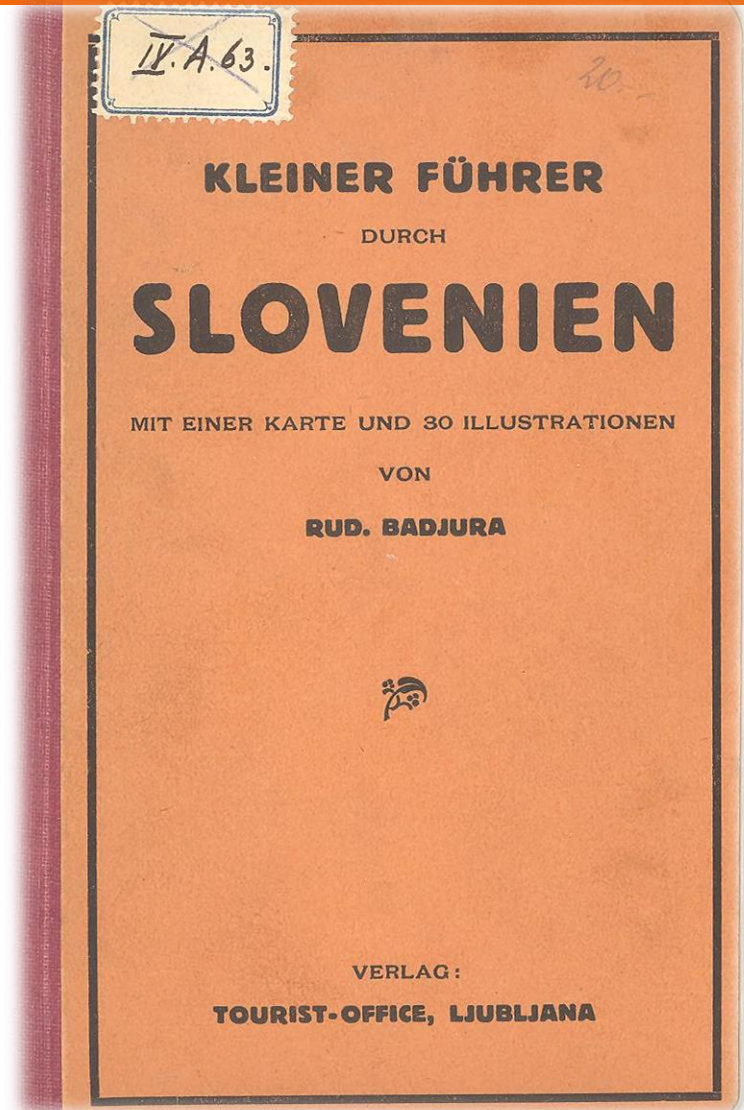
Nepravilni prevalski izrazi so vsi tisti, ki nikdar niso bili naša last, ki jih naši pradedi niso poznali, ne uporabljali, ker so imeli dovolj svojih in boljših izrazov, temveč so se polagoma pri nas udomačili pod tujim vplivom, po nevednosti ali malomarnosti, ker domačih poznali nismo, ker smo se premalo poglobili v našo ljudsko geografijo. V to vrsto štejemo tale imena:

jarem	presedelje	prevalje	useda
klanec	presedljaj	sedlec	usedlina
presed	prestop	sedelce	vsed
preseda	prevala	sedlo	zareza
presedelj	prevale	sedlič	zaseka

Geografski opus Rudolfa Badjura

Geografski opus Rudolfa Badjura

POLJŠČICA

REČICA

STOLEC TRATA
TABER

NJIVICA PASJICA

BLAD JEZERO

BLEJSKO JEZERO

OSOJNICA

OTOK

PETRAN

BLASTRAVA

ZAZER

DOBRA DORA

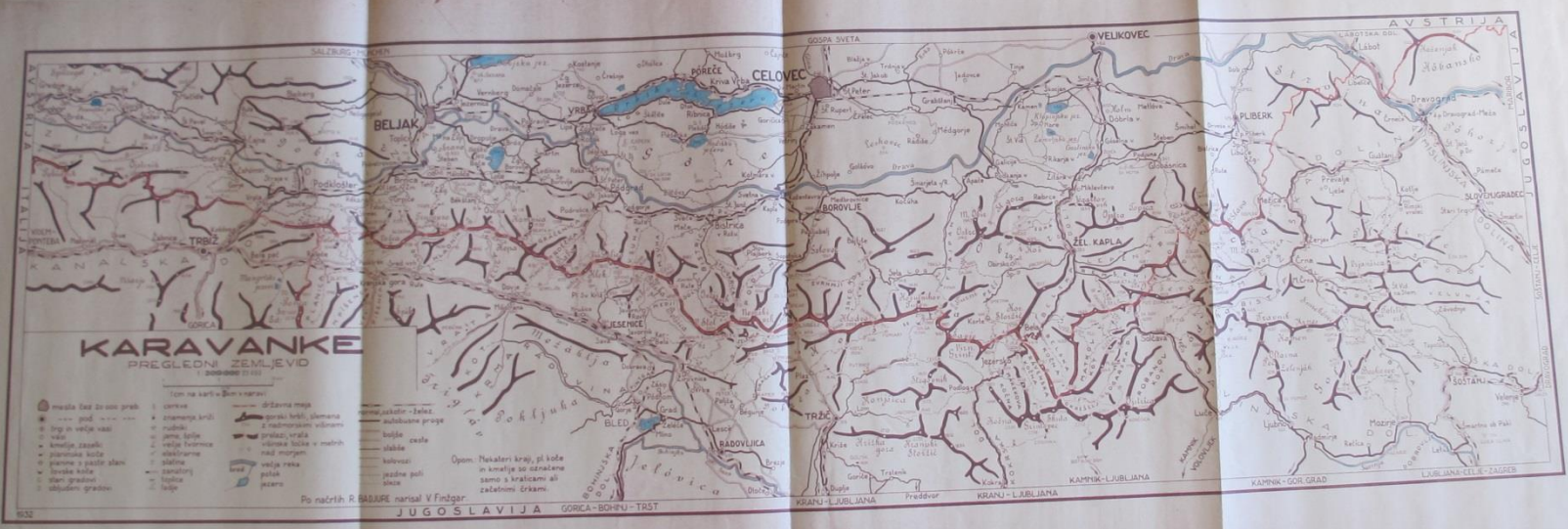
SELO

1:25000

3. 1. 1949
222-279

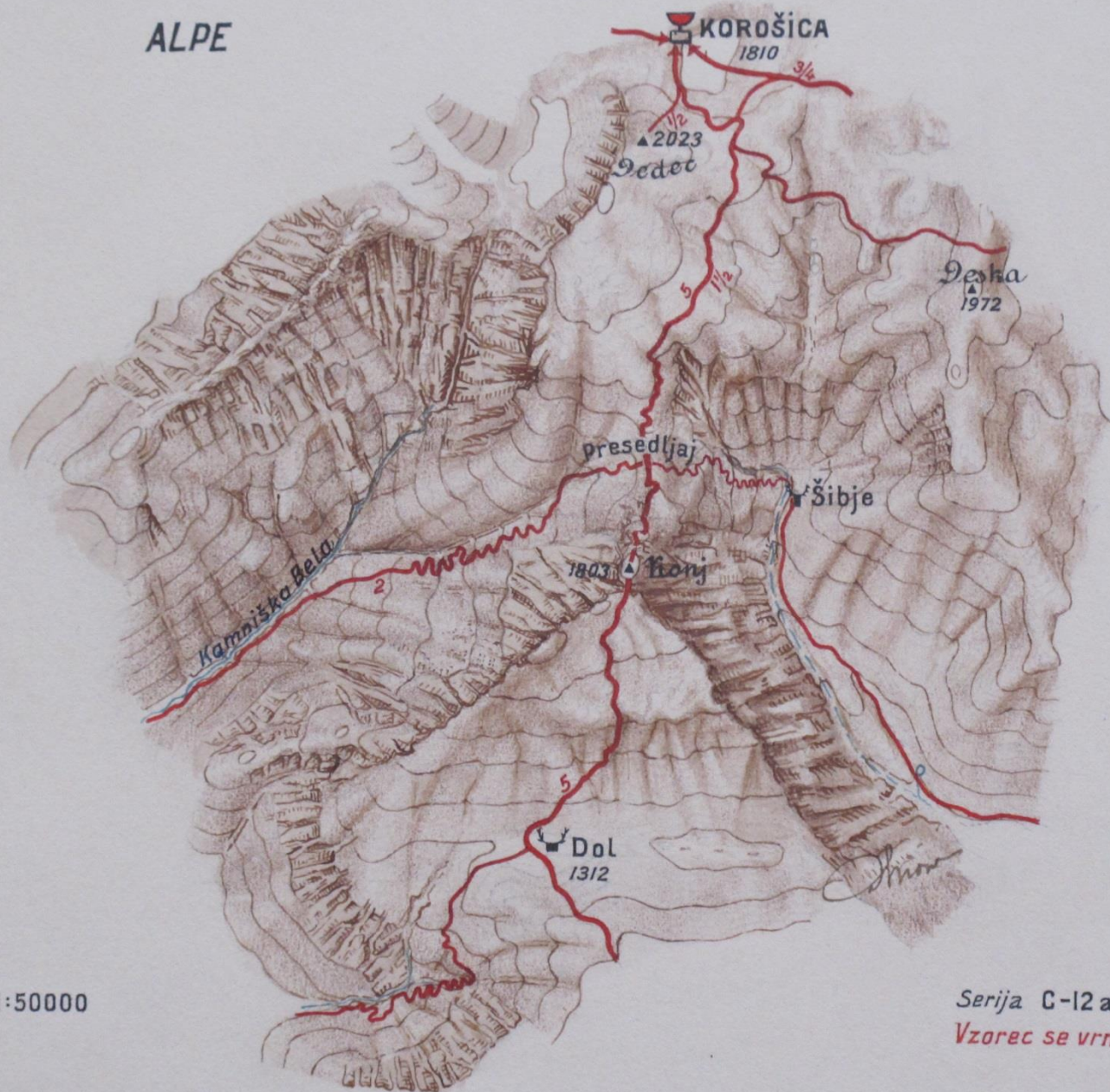
3. 1. 1949
364-382

MÜNCHEN

KAMNIŠKE ALPE

1:50000

Serija C-12 a. Pat. 14412
Vzorec se vrne.

- 1 Prešernov spomenik
- 2 Narodna galerija
- 3 Obelisk
- 4 Filharmonija
- 5 Mestna hranilnica
- 6 Ustrelj. tiskarna
- 7 H. Soča
- 8 H. Loid
- 9 Jutro, Dolniška tiskarna
- 10 Ljudske kopelj

- 11 H. Tratnik
- 12 Sola na Ledini
- 13 Sv. Jozef
- 14 Otroška bolnica
- 15 St. Jakobska sola
- 16 Pošta III.
- 17 Čehoslov. konzulat
- 18 Sola na Grabnu
- 19 Avstrijsko zastopništvo
- 20 Glasbena Matica (Konservatorij)
- 21 Garaza Gorec
- 22 Jadran banka
- 23 Trg. obrt. zbornica
- 24 Čekovni urad
- 25 Kranjska hranilnica
- 26 Trboveljska premog. družba

- 27 Figovec
- 28 Evangeljska cerkev
- 29 Komanda mesta
- 30 Akademski dom
- 31 Cerk. Srca Jezusov.
- 32 Policijska ravnat.
- 33 Jhalnica
- 34 Sola na Vrtaci
- 35 Dravska divizija
- 36 Jakopičev paviljon (umetn. razstave)
- 37 Jugoslov. Tiskarna
- 38 Semenišče
- 39 Stolna cerkev

Po Topograph. Detailkarte VII. Tüdische Alpen östl. Teil,
(1:50.000-k.u.k. Milit. geogr. Institut) nacrtao
Rudolf Badiura

Sk. 1:650 000

- Železn. stanica (postaja)
- Cesta
- Kolovoz
- Dobronadelana staza (johalni put)
- Gorski put
- Vrh, vis, glavica
- Izvor, zdenac (vrutak)
- Potok, reka
- Slap, šum
- Pristanište, čamci (čolni)
- Jezero
- Gorski hrbli (Grebeni)
- Snežište, sneg
- Ledenjak (lednik)
- Pastir. stan (kuća) planina
- Planin. kuća, dom, turist. hotel SPD
- Lov (ač) kuća

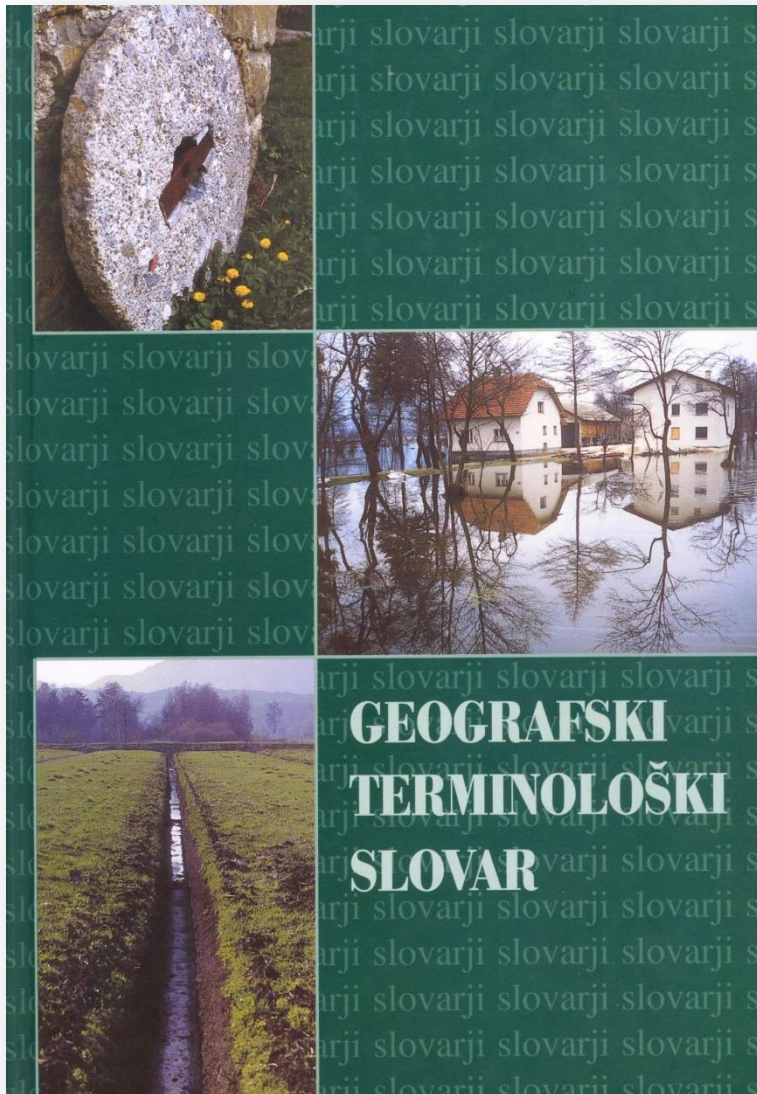

Geografski opus Rudolfa Badjure

Geografski opus Rudolfa Badjure

tema meseca

VELIKI ZASAVSKI TREKING

Dario Cortese

Badjurova POT^{krožna}

Če želimo izčrpen izletniški vodnik po Sloveniji, nam ponj ni treba v knjigarno, ampak v čas. Nazaj. No, vsaj v antikvariat, kjer je občasno na prodaj katera od izletniških dragocenosti izpod svinčnika in iz beležnic Rudolfa Badjure. Ko ga dočakamo, ga le kupimo, kajti z Badjurovim vodnikom v roki je vse isto, a drugače.

Na Badjurovi krožni poti je 16 kontrolnih točk.

20 | GEA* junij 2005

Geografski opus Rudolfa Badjure

Viri in literatura

- Badjura, R. 1913a: Na Triglav, v kraljestvo Zlatorogovo. Ljubljana.
- Badjura, R. 1913b: Zemljevid slovenske zemlje. Planinski vestnik 19, 4. Ljubljana.
- Badjura, R. 1950: Slovensko in nemško geografsko sedlo. Geografski vestnik 22. Ljubljana.
- Badjura, R. 1951: Gorski prehodi v luči ljudske geografije. Ljubljana.
- Badjura, R. 1953: Ljudska geografija : Terensko izrazoslovje. Ljubljana.
- Badjura, R. 1954a: K problemu slovenskega geografskega izrazoslovja. Naši razgledi 3, 1. Ljubljana.
- Badjura, R. 1954b: Ljudska geografija (Terensko izrazoslovje). Planinski vestnik 10, 2
- Badjura, R. 1954c: Ljudska geografija (Terensko izrazoslovje). Planinski vestnik 10, 7. Ljubljana.
- Badjura, R. 1954d: Nemški vrh 2180 m ali Visoka vrtača? Planinski vestnik 10, 8. Ljubljana.
- Badjura, R. 1955a: Topografični oris 430 gorskih prehodov v Sloveniji. Ljubljana.
- Badjura, R. 1955b: Nova pisarija. Planinski vestnik 11, 3. Ljubljana.
- Badjura, R. 1956a: Dve vrsti topografičnih polic. Planinski vestnik 12, 1. Ljubljana.
- Badjura, R. 1956b: Dve vrsti topografičnih polic. Planinski vestnik 12, 2. Ljubljana.
- Badjura, R. 1957: Ljudska geografija : Terensko izrazoslovje, Rešeto umetnih in ljudskih zemljepisnih izrazov. Ljubljana.
- Badjura, R. 1961: Jermanova vrata (1921 m). Planinski vestnik, 17, 1. Ljubljana.
- Badjura, R. 1963: Krajepisno gradivo : Dodatki k Ljudski geografiji 1953. Ljubljana.
- Bohinec, V. 1953: Rudolf Badjura, Ljudska geografija. Slovenski etnograf 6/7. Ljubljana.
- Brilej, A. 1952: Ob 70 letnici Rudolfa Badjure. Planinski vestnik 52. Ljubljana.
- Cortese, D. 2005a: Badjurova krožna pot – veliki zasavski trekning. Gea 15, 6. Ljubljana.
- Cortese, D. 2005b: Rudolf Badjura: »Kranjska banska uprava za moje delo ni imela dosti smisla.« Gea 15, 6. Ljubljana.
- Gams, I. 1953: K problemu slovenskega geografskega izrazoslovja. Naši razgledi 2, 21. Ljubljana.
- Habjan, V. 1998: Preromal vso deželo: znameniti Slovenci – Rudolf Badjura. Delo 40, 216. Ljubljana.
- Ilesič, S. 1953a: Rudolf Badjura, Ljudska geografija. Geografski vestnik 25. Ljubljana
- Ilesič, S. 1953b: Rudolf Badjura, Izbrani izleti po Gorenjskem, Goriškem, Notranjskem, Dolenjskem in Zasavju. Ljubljana.
- Kladnik, D., Lovrenčak, F., Orožen Adamič, M. (ur.) 2005: Geografski terminološki slovar. Ljubljana.
- Kocutar, S. 2009: Rudolf Badjura, pisec prvih slovenskih turističnih vodnikov. Maribor.
- Malovrh, C. 1952: Rudolf Badjura, Gorski prehodi v luči ljudske geografije. Geografski vestnik 24. Ljubljana.
- Malovrh, C. 1953: Ljudska geografija. Planinski vestnik 8, 10. Ljubljana.
- Melik, A. 1932: Rudolf Badjura, Izleti po Karavankah. Geografski vestnik 8-1. Ljubljana.
- Orožen Adamič, M. 1987: Badjura Rudolf. Enciklopedija Slovenije. Ljubljana.
- Tovšak, S. 2010: Rudolf Badjura, pisec prvih slovenskih turističnih vodnikov, katalog k istoimenski razstavi. Arhivi 33-1. Ljubljana.
- Vrišer, I. 2002: Uvod v geografijo. Ljubljana.